

1 באופן ששאיבת החיים תהי' בשעה שנשמתו נמצאת בגופו בכל התוקף, בהיותו ער, ללא הפסק של שינה
2 שמסתלק עיקר החיות³⁰ ונשאר רק "קיסטא דחיותא"³¹ (והרי נעשה כן בהמשכת החיות ע"י נשימה שהיא
3 ללא הפסק³², בכל רגע ורגע במשך היום והלילה, בין ער ובין ישן³³), ובמילא לא יהי' צורך בהפסק
4 (ובפרט הפסק של כמה שעות) במילוי תכלית בריאתו לשמש את קונו ע"י לימוד התורה וקיום המצוות³⁴.

ה. ויש לומר הביאור בזה:

6 תכלית בריאת האדם (גמר ושלמות הבריאה כולה³⁵) היא לפעול עילוי ושלמות בכל הבריאה כולה,
7 דאף שהבריאה ע"י הקב"ה היא באופן ש"וירא אלקים כי טוב"³⁶, מ"מ, "ברא אלקים לעשות"³⁷,
8 "לתקן"³⁸, כדי שיתוסף חידוש ע"י עבודת האדם, שנעשה "שותף להקב"ה במעשה בראשית"³⁹.

9 וחידוש זה נעשה ע"י קיום התומ"צ, שממשיך קדושה בעולם, ופועל עילוי והרמה בטבע העולם –
10 כלשון חז"ל בנוגע להחידוש דמתן תורה: "תחתונים יעלו לעליונים"⁴⁰, היינו, שמצד בריאתו ע"י הקב"ה
11 ה"ה "תחתון", ועי"ז שהאדם מקיים תומ"צ ה"ה "עולה לעליונים", ועד לאופן ד"ארים נסי"⁴¹, "כמו
12 הנס על ההרים"⁴², נס והרמה גם לגבי הר⁴³ (שלמעלה ממקום מישר), ע"ד ובדוגמת החידוש שב"נס"
13 לגבי "טבע"⁴⁴.

14 ועד"ז בעבודת האדם גופא – שלאחרי שמרגיל את עצמו בעבודה מסויימת עד שנעשית אצלו כמו
15 טבע⁴⁵, צריך להוסיף חידוש בעבודתו באופן שלמעלה מרגילותו ("נס"), כמבואר בתניא⁴⁶ בהחילוק שבין
16 "עובד אלקים" ל"אשר לא עבדו"⁴⁷, ש"עובד אלקים היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד, ולא עבדו
17 היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים לבד"⁴⁸, כי, "זאת הפעם המאה ואחת היתה על הרגילות שהורגל
18 מנעוריו (שבשביל זה צריך האדם "לשנות טבע הרגילות") שקולה כנגד כולן ועולה על גביהן . . . להיות
19 נקרא עובד אלקים".

20 ו. וענין זה מודגש גם בכללות החידוש ש"בכל יום נעשה האדם "ברי' חדשה" לאחרי ההפסק שע"י
21 השינה:

22 כאשר עבודת האדם בשימוש לקונו ע"י לימוד התורה וקיום המצוות היא ללא הפסק המוכרח מצד
23 טבע הבריאה (כמו ההפסק דשינה) – לא ניכר בהדגשה כל כך החידוש שבעבודתו, להיותה באופן תמיד.
24 ולא עוד אלא שגם כאשר העבודה ברגע זה היא בהוספה על רגילותו, ה"ה בהמשך אחד (ללא הפסק)
25 לכללות עבודתו התמידית.

26 ועפ"ז יש לכאר טעם לבריאת האדם באופן שבכל יום צריך לישון ולמחרת נעשה "ברי' חדשה" –
27 כדי להדגיש החידוש שבעבודתו, שאף שמצד טבע הבריאה (כפי שנברא ע"י הקב"ה) מוכרח להיות הפסק

(38) ראה ב"ר פי"א, ו ובפרש"י.

(39) ל' חז"ל – שבת קיט, רע"ב. וש"נ. וראה לקו"ש ח"י ע'.

74 הערה 27. וש"נ.

(40) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד.

(41) ישע"י מט, כב.

(42) סהמ"צ להצ"צ עג, א (ע"פ לשון הכתוב (שם ל, יז) –
"כנס על הגבעה").

(43) כולל גם הר דקדושה, כמו הר המורי, שאף שהיתה בו
מעלה יתירה (קדושה) לגבי הארץ כולה (ראה רמב"ם הל'
ביהב"ח רפ"ב), נעשה בו עילוי גדול יותר ע"י עבודתם של
ישראל בבניית ביהמ"ק על גבי הר המורי.

(44) ראה כש"ט סג"ו: "ענין הנס הוא שנתחדש הדבר בפעם
הראשון על הטבע כו".

(45) וע"ד מארז"ל "מנפשי" כרע" (ירושלמי ברכות פ"ב סה"ד
– הובא בתוס' שבת קיח, סע"ב. ועוד).

(46) פרק טו.

(47) מלאכי ג, יח.

(48) חגיגה ט, ב.

(30) ועד ששינה היא אחד מששים במיתה (ברכות נז, ב).

(31) ראה זח"א פג, א.

(32) ובלא נשימה – לשעה קלה מת הוא (שיעור שעה קלה זו
– ראה נ"כ שו"ע אה"ע ס"ז ס"ב. שו"צ צ"צ לאה"ע ס"י סח"ע.
שד"ח כללים אות כ' סק"ח).

(33) ראה ב"ר שם (ובפרש"י): "בשעה שאדם ישן נשמתו
מחממת את הגוף שלא יצטנן וימות", ומסיים "לכך) על כל
נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלט לבורא".

(34) ואף שלאחרי שנברא האדם באופן שזקוק לשינה, אם
ישן לדעת כדי שתנוח דעתו עליו וינוח גופו . . . שינה שלו עבודה
למקום ברוך הוא . . . כל מעשך יהיו לשם שמים . . . בכל דרכיך
דעהו" (רמב"ם הל' דעות ספ"ג) – אין זה דומה למעלת העבודה

דלימוד התורה וקיום המצוות שהיתה יכולה להיות אצלו בשעות
אלו, אילו הי' נברא באופן שלא יהי' זקוק לשינה והי' ער בהם.
(35) שלכן נברא ביום הששי למעשה בראשית "כדי שיכנס

לסעודה מיד", "שימצא הכל מוכן" (סנהדרים לח, א ובפרש"י).

(36) בראשית א, י"ד. ועוד.

(37) שם ב, ג.